

عنوان مقاله:

تحلیل شاخص های پایداری اجتماعی در محلات بافت قدیم شهری (مطالعه موردی: محله سرخاب شهر تبریز)

محل انتشار:

مجله مطالعات محیط انسان ساخت، دوره 1، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

علی شمعی - گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم جغرافیا، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

فاطمه عباسیان - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

شاهین علیزاده زنوزی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

یکی از ارکان توسعه پایدار، پایداری اجتماعی است. پایداری اجتماعی و سرمایه اجتماعی در طول تاریخ بشر مهم ترین عامل در شکل گیری و تحول و تکامل جوامع شهری بوده است. باتوجه به چالش های نوین شهر و شهرنشینی و نحوه مدیریت شهرها، بیش از هر زمان دیگری سرمایه های اجتماعی و پایداری اجتماعی در محلات دچار آسیب شده است. این پژوهش با هدف تبیین متغیرها و شاخص های مناسب پایداری اجتماعی (چون عدالت اجتماعی و فضایی، امنیت، سرمایه اجتماعی و میزان هم بستگی اجتماعی، تعلق و میزان حس مکانی) در راستای دستیابی به پایداری اجتماعی محلات از طریق برنامه ریزی های اجتماعی و فرهنگی است. پژوهش حاضر از نوع توسعه ای کاربردی و کیفی کمی و ماهیتا توصیفی تحلیلی است. جامعه آماری در مرحله میدانی ابتدا تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شد، و با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی از افراد بالای هجده سال پرسشگری در محل به عمل آمده است. سپس با استفاده از روش منطقه بندی و پهنه بندی (AZP Automatic Zoning Problem) به نمایش و تحلیل فضایی یافته های میدانی در سطح محله پرداخته شد. یافته های تحقیق، در این نمونه مورد مطالعه و شناخت عوامل پایداری اجتماعی و ارتقای پایداری محله سرخاب به این نتیجه رسیده است که محله سرخاب به لحاظ اجتماعی دارای چالش ها و ناپایداری های فراوانی است. یکی از چالش های پیش روی در محله سرخاب شهر تبریز که پایداری اجتماعی محله را به چالش کشانده است مسئله امنیت است. همچنین میزان متوسط رو به پایین هویت محله ای شهروندان محله سرخاب است که کاهش احساس تعلق به محله به کاهش کنترل های اجتماعی و افزایش ناهنجاری های اجتماعی منجر شده است. یکی از دلایل اصلی کاهش سرمایه اجتماعی در نمونه مورد مطالعه محله سرخاب شهر تبریز، برنامه های نادرست نوسازی محلات در اسناد فرادست توسعه شهری مانند طرح جامع، ساخت و سازهای بی رویه بدون برنامه مبتنی بر سود مالی، به ازمهم گسستگی ساختار و سازمان محله ای و نزول پیوندهای اجتماعی شده است.

کلمات کلیدی:

پایداری اجتماعی، محلات بافت قدیم، محله سرخاب، شهر تبریز، روش AZP

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1621759>

